

Павлушин В'ячеслав Андрійович,
слухач Житомирського регіонального
відділення навчально-наукового
інституту № 4 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
цивільного права і процесу Національної
академії внутрішніх справ **Полішко Н. Л.**

АВТОРСЬКЕ ПРАВО ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

В умовах ринкової економіки стратегію і тактику соціально-економічного розвитку будь-якої країни визначають і визначатимуть принаймні в ХХІ ст. найновіші здобутки розвитку науки, техніки і культури в самому широкому значенні цього поняття. Напрямами виробничої діяльності зумовлюватимуться найбільш ефективними досягненнями інтелектуальної, творчої діяльності. Виробництво стає лише засобом раціонального використання здобутків науки техніки і культури на благо людини.

Зростання ролі і значення інтелектуальної діяльності в соціально-економічному розвитку суспільства зумовлює необхідність розв'язання принаймні трьох груп проблем: 1) Правового забезпечення інтелектуальної діяльності, 2) широке і раціональне використання результатів інтелектуальної діяльності, 3) захист прав суб'єктів інтелектуальної власності.

Останніми роками захищена низка кандидатських дисертацій з проблем правової охорони інтелектуальної власності. Вони є помітним внеском у науку про інтелектуальну власність, проте зазначені дисертації спрямовані на розв'язання лише окремих вузлів в теорії інтелектуальної власності. Ще гірші справи з крупно масштабними дослідженнями проблем правової охорони інтелектуальної власності.

Зростання кількості законодавчих та інших нормативних актів з питань правової охорони інтелектуальної власності породжує також певні, так би мовити, локальні проблеми. В зазначених законодавчих та інших нормативних актах мають місце положення інколи не узгоджені між собою, не позбавлені суперечливих положень, прогалин, нечітких формулювань тощо. Це має місце тому, що немає якогось єдиного

централізованого органу, який би проводив науково-теоретичну експертизу законопроектів і проектів інших нормативних актів перед їх прийняттям Верховною Радою України та іншими відповідними органами. Такі функції могла б виконувати певна науково-дослідна установа.

Зазначені проблеми породжують думку про потребу створення універсального законодавчого акта (зведеного, кодифікованого) про інтелектуальну власність України. В разі розроблення і прийняття такого кодифікованого законодавчого акта в ньому вдалось б уникнути суперечливих положень, неузгодженостей та інших огріхів, що властиві чинному законодавству України про інтелектуальну власність. Разом з тим його чинність модна було б поширити й на ті результати інтелектуальної діяльності, які поки що не мають правової охорони.

В тому, що здобутки інтелектуальної, творчої діяльності в Україні часто використовуються не раціонально і не ефективно, певну частку вини несе і правова наука, і чинне законодавство. Цивільно-правова наука в частині раціонального використання інтелектуальної власності взагалі на сьогодні не може запропонувати будь-яких рекомендацій чи пропозицій. Чинне законодавство України про інтелектуальну власність взагалі не містить норм, які б певним чином стимулювали широкомасштабне використання об'єктів цієї власності. Зате пірати широко користуються нашою беззахисністю і безоплатно використовують здобутки нашої науково-технічної думки та культури.

Не можна стверджувати, що держава Україна нічого не робить для посилення захисту права інтелектуальної власності. Але вжиті заходи не досягають мети – піратство не тільки не припиняється, а набирає ще більших масштабів. Складається враження, що хтось дуже зацікавлений у збереженні піратства, – адже доходи від нього перекривають усі витрати, в тому числі і на ухилення від відповідальності за порушення права інтелектуальної власності.

Досить складною, громіздкою і мало демократичною є судова процедура розгляду спорів з приводу порушення права інтелектуальної власності. Знову ж таки складається враження, що чинне законодавство більше дбає про захист прав інтересів порушника, ніж потерпілого. Потерпілому набагато важче довести величину заподіяної шкоди, ніж порушнику ухилитися від відповідальності за неї.

Уразливим місцем у захисті права інтелектуальної власності є неналежний професійний рівень суддів, які розглядають справи про порушення права інтелектуальної власності. В ряді випадків судді не мають необхідних знань для розгляду таких специфічних справ.

Отже, постає проблема підготовки фахівців з інтелектуальної власності вищого рівня – магістрів з права інтелектуальної власності, кандидатів і докторів юридичних наук за спеціальністю цивільне право, цивільний процес та міжнародне приватне право. Потреба в них більш, ніж нагальна.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України станом на 1 січня 2017 року.
2. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2 книгах / За ред. А.С. Довгерта. – К.: Ін Юре, 2001. – 460 с.
3. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. Наук. – практ. вид. : У 4 т. / За заг. ред. О.Д. Святоцького. – К.: Ін Юре, 1999.
4. Стефанчук Р. До питання про кодифікацію законодавства у сфері інтелектуальної власності // Право України. – № 11. – 2016. – Ст. 86–92.